

Odpis záznamov
z obecnéj kroniky Záhorée - Silesťany
za rok 1988

Kronikárka obce:
Eva Pohánková, Záhorée 126

P o d n e b i e a p r í r o d a

Január 1988 bol teplotne nad normál, a to hlavne z toho dôvodu, že sa vlastne v priebehu celého mesiaca nevyskytli vyššie mrazy ako minus 6° C. Aj tieto trvali len štyri dni za sebou v čase od 19. do 22. januára. Ani najstarší obyvatelia Záhoriee či Selešťian si napamätajú takýto teplý zimný mesiac. Na škodu vesi bolo to, že sneh vôbec nenapadol, a to nielen v januári, ale vôbec cez celú zimu.

Podobné teplé počasie pokračovalo aj vo februári. Vplyvom dosť vysokých denných teplôt, dlhšie trvajúceho slnečného svitu sa vyskytli i také anomálie, akými boli predčasne vykličené cibule hyacintov, tulipánov, snežienok, dokonca začali pučať niektoré druhy skorých čerešní, objavili sa drobné púčiky ruží. Samozrejme, že uvedené prírodné zvláštnosti boli prekvapením, avšak v prvej polovici marca nastúpilo chladnejšie počasie s pomerne ostrými vetrami a tým sa definitívny príehod jari pribrzdil. Všetko sa zasa dostalo do pôvodných koľají.

Jar bola spočiatku suchá a vzhľadom k tomu, že pôda cez zimu nevymrzla, aj dosť ľahko spracovateľná. Najmä záhradkári museli pôdu na jar znovu prekopávať, aby ju prevzdušnili a prispôsobili sejbe či sadeniu. Apríl bol v priemere chladnejší než predošlý mesiac. Len v posledný týždeň sa vyčasilo, väčšina dní bola pekná, slnečná. V takéto dni sa vytvorili priam ideálne podmienky pre prácu v záhradkách, skleníkoch i pod fóliovníkmi. Malé mrazíky už nepoškodili úrodu založenú skoro na jar. Väčšina priesad papriky, uhoriek i ďalších druhov zeleniny bola ochránená. JRD si v zdanlivom klude porobilo svoje polnohospodárske práce, čím družstevníci položili základy budúcej dobrej úrody.

Máj začal vyslovene letným počasím. Slnečné lúče príjemne hriali, priemer teplôt za celý máj dosiahol hodnoty plus $14,8^{\circ}$ C. V tomto mesiaci bolo mimoriadne pekne: rovnomerne vyrastená mladá tráva, rozkvitnuté ovocné stromy, okrasné kríky a k tomu krásny spev vtákov dotvárali scenériu bližiaceho sa leta.

V júni denné teploty mierne poklesli, akoby si bolo slniečko svoju dávku tepla už vyčerpalo a tiež i preto sa dozrievanie obilia akosi pribrzdilo. I keď sa pôvodne predpokladalo, že žatva začne pravdepodobne konecom tohto mesiaca, nestalo sa tak a len v druhý júlový týždeň sa začalo so zberom obilia. Po jej zahájení nastúpilo pekné slnečné počasie, teploty cez deň vystupovali i mierne nad 30° C. Aj keď bolo už veľmi sucho, neželali sme si predbežne dážď hlavne preto,

aby nedošlo k prerušeniu žatvy. Tá sa naozaj skončila šťastne v prvého augustového týždňa. Horúčavy pokračovali do 16. augusta, potom po krátkej búrke nastalo čiastočné ochladenie.

V septembri bolo ešte v období babieho leta pekné počasie, trvalo zhruba dva týždne.

Október sa vyznačoval pomerne nízkymi teplotami. Celkovo prudko ochladlo, fúkali ostré vetry, ktoré veľmi vysušili pôdu. Keďže málo pršalo, defiovit vláhy vzrástol a v podstate pretrval až do konca roka. Už v závere októbra sa objavili prvé mrazy. Ich hodnota napr. 22. a 23. októbra bola mínus 5°C . Uvedený ráz počasia sa zaehoval aj ešte v novembri. Štrnásťteho začal padať pomerne hustý sneh. Hned sa však ešte deň aj spúštal, vzniklo blato. Tejto nepriazni počasia opäť nemohli pretrvávať vetry, ktoré za dva dni rozmoknutú zem vysušili. Skorý nástup zimného obdobia veštil, že si zimu užijeme. Decembrové počasie však tieto predpoklady vyvrátilo, pretože uvádzaný mesiac neboli nadmerne studený. Naopak, panovalo pomerne teplé počasie s dennými teplotami od plus štyri do plus 8°C . Občas nočné teploty klesli pod bod mrazu, napr. 17. decembra bolo mínus 11°C , neboli to však mráz dlhotrvajúci. Ani ešte vianočné sviatky sme nemali sneh, takže možno konštatovať, že sa v tomto smere zopakoval vlaňajší rok. Bol prevažne suchý, bez väčšieho množstva dažďa či snehu.

O p i s o b e ē

Aj v tomto roku obyvatelia Záhorie a Selešian priespeli k zmene tváre svojich obejí. Záväzok, ktorého hodnota predstavovala 287.000 Kčs, bol splnený, dokonačne prekročený o 53.000 Kčs. Úlohy volebného programu Národného frontu treba hodnotiť kladne. V investičnej časti akcie "Z" sa začalo s prístavbou predajne Jednoty v Záhorejach. Hodnotu diela vytvoreného v roku 1988 predstavuje suma 135.773 Kčs. Rozpočtované náklady sú plánované na 548.000 Kčs. Predpokladaný termín dokončenia prístavby je november 1989. V neinvestičnej časti bol vykonaný tiež pekný kus práce, napr.:
-vnútorná oprava MŠ Záhore
-postavenie čakárne ČSAD v Záhorejach
-vybudovanie dlažbových chodníkov na ploche 136 m^2

- úprava zariadenia Kultúrneho domu v Záhorejach
- oplotenie oboch cintorínov-200 bežných metrov
- oprava obeanej zvonice v Záhorejach
- údržba zelene,parkov a verejných priestranstiev
- údržba chodníkov a priekop
- budovanie siete verejného osvetlenia Záhoree-Selešťany v množstve 250 bežných metrov.

Medzi najaktívnejšie spoločenské organizácie v r.1988 patrili:
Jednota Záhoree a Selešťany, ČSČK Záhoree, SZM Selešťany, SZŽ Záhoree a Selešťany/ČSČK Záhoree/ZPO Záhoree a Selešťany.

Z individuálnych stavebníkov sa nikto nenaštahoval do nového domu.

H o s p o d á r s t v o

Pozornosť družstevníkov bola zameraná na dosiahnutie čo najlepšieho hospodárskeho výsledku. Prvoradým cieľom bolo úspešné ukončenie intenzификаčného programu, čo v praxi znamená vymenanie sa zo súboru dlhodobo zaostávajúcich poľnohospodárskych podnikov. Zámery sa premenili na skutočnosť. JRD dosiahlo výsledky, ktoré zaradujú družstvo medzi popredné poľnohospodárske podniky v okrese.

V roku 1988 sa tržby z výrobných činností splnili na 105,5 % pričom boli plánované tržby prekročené o 2 milióny 192 tisíc Kčs. Na celkovom plnení tržieb sa podielala pridružená výroba hodnotou 18 miliónov 836 tisíc Kčs. Celkové výkony boli splnené na 109 %, vo finančnom vyjadrení je to 73 miliónov 44 tisíc Kčs, teda v porovnaní s plánom vyššie o 6 miliónov 38 tisíc Kčs.

Z hospodárskej činnosti bol dosiahnutý zisk 6 miliónov 838 tisíc Kčs. Po pripočítaní dotácií zo štátneho rozpočtu vo výške 4 miliónov 563 tisíc Kčs sa dosiahli zdroje na rozdelenie zisku vo výške 11 miliónov 401 tisíc Kčs.

Rastlinná výroba

Rok 1988 bol v rastlinnej výrobe výsledkami najlepší. Takmer vo všetkých ukazovateľoch sa úlohy splnili, niektoré aj vysoko prekročili.

Najlepšie sa splnil plán výroby strukovín-vo fyziických jednotkách na 124 % pri výnose 3,8 tony z hektára a plán výroby hrozna bol splnený na 143 %.

Už tradične sa prekračuje celková výroba obilník. Ich hektárové

výnosy už po druhýkrát presiahli hranie u 6 ton, presne 6,22 tony z hektára.

Po dvoch neúspešných predoších rokoch nastal zvrat aj v pestovaní eukrovej repy. Plán jej výroby sa splnil na 104 %.

Aj plnenie ekonomických ukazovateľov bolo priaznivé. Pri 110,8 % -nom plnení plánovanej produkcii neboli prekročené náklady na výrobu, ani mzdové náklady. Ak k tomu pripočítame dobrú realizáciu rastlinných výrobkov, potom hospodársky výsledok na úseku rastlinnej výroby bol o vyše 4 milióny Kčs lepší ako ukladal plán.

Živočíšna výroba

Práca v živočíšnej výrobe bola omnoho náročnejšia ako v rastlinnej. Najťažšie na ňu vplýva územná roztriedenosť jednotlivých objektov, ktoré boli vybudované v bývalých samostatných družstvách.

Proces konecentrácie a špecializácie živočíšnej výroby prebieha už niekoľko rokov. Napr. výkrm 1.140 ošípaných sa v roku 1981 sústredil do rekonštruovanej ošípárne v Záhoreciach. V roku 1982 a 1984 boli vybudované dve maštale pre výkrm hovädzieho dobytka s kapacitou 800 kusov. Tu je sústredený všetok výkrmový dobytok nie len z vlastného chovu, ale aj mimo rámea družstva. Zostáva ešte špecializovať chov dojníe a brojlerov.

Porovnávajúce stavy hospodárskych zvierat, vychádza nasledovný prehľad zvyšovania stavu hovädzieho dobytka a ošípaných:

S t a v y	r.1970	r.1980	r.1988
Hovädzí dobytok	431	1.430	1847
Z toho kravy	135	550	550
Ošípané	585	2.624	1.823

Úlohy vo výrobe mlieka boli prekročené o 61 tisíce litrov, vo výrobe bravčového mäsa o 18 ton. Nepodarilo sa splniť plán výroby hovädziny. Neplnenie predstavuje 33 ton. Podiel na uvedenom neúspechu má hospodárske stredisko Záhoree, ktoré nedosiahlo plánované prírastky. V porovnaní s plánom 0,80 kg dosiahlo hmotnosťný prírastok len 0,71 kg. Plneniu výrobných úloh zodpovedali aj dodávky. Prekročenie u mlieka predstavuje 20 tisíce litrov. Najväčšiu zásluhu na tom majú pracovníci hospodárskeho strediska Záhoree, kde dosiahli na jednu dojnieu úžitkovosť až 4.340 litrov. K najlepším pracovníkom patrili manželia Mária a Pavel Filipovi. Hospodárske stredisko Želovec dosiahlo len 3.543 litrov.

O b e h o d

Prevádzka predajne Jednoty v Záhoreciach si vyžaduje z roka na rok väčšiu námahu najmä pre obmedzené predajné, a hlavne skaldovacie priestory. Tieto sú malé, neprehľadné, ľažko prístupné, pri dovoze sa musí tovar prenášať cez predajňu. Najťažšie sa manipuluje s bedňami piva a s nealkoholickými nápojmi. Vzhľadom k zvýšenej návštevnosti záhorskej predajne, či už zo strany maďarských alebo iných turistov prechádzajúcich obeou, tiež zvyšujúci sa počet zákazníkov aj zo Želoviec, je potrebné urýchliene zväčšiť predajňu. Berúce do úvahy rôznorodosť tovarov, ktoré vedúca predajne objednáva, musia sa čo najskôr vybudovať aj nové sklady.

I napriek uvedeným ľažkostiam sa nezmenený obsluhujúci personál, a to Helena Huťanová-vedúca predajne a Mária Sabová-predavačka, snažil splniť ročný maloobehodný obrat. Ten predstavoval zisk 2 milióny 419 tisíc Kčs. Plán bol nielen splnený, ale aj prekročený, o čom svedčí nasledovná tabuľka obratu:

Plán:	Skutočnosť:
I. štvrtrok: 472 tisíce	496 tisíce
II. -" 574 "	602 "
III. -" 811 "	816 "
IV. -" 562 "	609 "
Spolu plán 2419 tisíc Kčs	2,525 tisíc Kčs.

K u l t ú r n e p o m e r y

Rozvojom bytovej výstavby sa zvyšuje i kultúra obyvateľstva. Občania sa v súčasnej dobe už neuspokoja v rámci bytovej jednotky s dvoma či troma izbami, ale stavajú domy veľké, priestrané, kde počet izieb dosť často presahuje číslo 5. Dom má obyčajne rozľahlú garáž i pre dve autá, na každom poschodi kúpeľňu alebo aspoň sprehovací kút, kuchynu s jedálenským kútom, halu. Vo vybavení bytu spravidla nechýba televízor, najčastejšie farebný, automatická práčka, elektrický či plynový sporák, rúra na pečenie. V poslednom čase pribúdajú do obce aj modernejšie kul-

túrne prostriedky pre zábavu a poučenie. Sú to najmä videá, počítače, satelitné antény slúžiacee na príjem družieového signálu.

Kultúru cestovania čiastočne zvyšujú súkromné osobné autá. Najčastejšie sú to škody rôznych typov ako Škoda 100, 105, 120, Škoda-Rapid, Škoda-Garde a pod. Sú prípady, že v rámci jednej rodiny vlastnia jej členovia aj dva osobné automobily. V Záhoreiach je celkove evidovaných 112, v Seleštanoch 23 osobných áut.

Oba kultúrne domy v Záhoreiach i Seleštanoch sú využívané nadalej hlavne na usporadúvanie diskoték a tanečných zábav. Konajú sa tu tiež svadobné hostiny, v poslednom čase i pohrebne kary, príp. iné akeie s väčším počtom zúčastnených. V budove záhorského Kultúrneho domu sa okrem dvoch miestnosti MNV nachádza aj neveľká spoločenská miestnosť pre akeie ZPOZ-u, požičovňa rôznych kuchynských potrieb, klub mládeže a obeená knižnica. Knihovníkom obec je už viac rokov bývalý učiteľ Ján Jakuby.

Záujemei o šport, konkrétnie o futbal, sa môžu po nedeliach zúčasť futbalových zápolení na miestnom ihrisku, kde sa v období jarných i jesenných majstrovstiev okresu hrajú súťažné zápasy. Naši futbalisti podávali v priebehu roka slabšie výkony.

Verejný život

Rok 1988 sa niesol v znamení 40. výročia víťazstva pracujúceho ľudu nad buržoáziou. Z príležitosti tohto sviatku bola uskutočnená rozhlasová relácia.

Tradične sa v predvečer Dňa víťazstva-oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou-koná akt kladenia kytic k pamätníku padlých v 1. a 2. svetovej vojne.

Okrem spomínaných akeií bol v roku uskutočnený slávnostný aktív členov PS VB, oslavu 35. výročia vzniku ZPOZ-u a viaceré zdraviee jubilantov z príležitosti výročia ich narodenia. K najstarším patril Ján Ledecký, ktorý sa dožil 87 rokov života.

Členky ZPOZ-u vykonali zvlášť milé návštevy u nasledovných prestarlych občanov, ktorým želali do ďalších rokov hlavne veľa zdravia:

Ján Lôrinc	- 94 rokov
Ondrej Mäsiar	- 85 -"-
Zuzana Pádejová	- 85 -"-
Ján Šinko	- 80 -"-
Jozef Košík	- 80 rokov
Mária Strhárová	- 80 rokov.

Z príležitosti MDŽ bolo na MNV pozvaných a pozdravených 23 žien. Medzi jubilantov, ktorí oslavili 25 rokov života v manželskom zväzku patrili Jozef Pohánka s manželkou Evou, rodenou Detkovou a Zoltán Pádej s manželkou Valériou, rodenou Petrovičovou. Osláveneom bola v miestnosti ZPOZ-u pripravená dôstojná a milá spomienková slávnosť.

V priebehu roka sa uskutočnila i rozlúčka so štyrmi brancami, ktorí odehádzali na vojenskú prezenčnú službu, a to na jar Juraj Jánošík, v jeseni Pavel Mäsiar, Pavel Móe a Jaroslav Varga.

O b y v a t e l s t v o

V roku 1988 sa narodilo celkovo 9 detí - z toho štyria chlapci a päť dievčeniek. Všetky deti boli v miestnosti ZPOZ-u aj uvítané do života. Boli to tieto deti: Bixbiana Péterová, Mária Vladárová, Lukáš Ďurovkin, Peter Tuček, Štefan Melich, Dušan Balga, Žofia Lišková, Radka Chovaneová a Lucia Príbeliová. Okrem nich sa víťania do života zúčastnili aj Slávka Pavlová, Alena Filipová, Martina Nováková, Tomáš Béreš a Ľubomír Bódiš.

Umrelo dohromady 8 ľudí prevažne staršieho veku: Pavel Mäsiar, Mária Mäsiarová, Pavel Semeník, Jozef Fábry, Mária Šramková, Ján Príbeli, Anna Jánošíková a Anna Kiššová. Z počtu ôsmich ľudí boli štyri ženy a štyria muži. V prípade Jozefa Fábryho - 48-ročného obyvateľa Selešťian - sa jednalo o tragickej smrť. Dňa 28. júla, v deň letných horúčav, sa išiel do Ipľa okúpať. Po ponorení sa do vody z nej už nevyšiel. Aj napriek neúnavnému hľadaniu spoluobčanov sa ho nepodarilo zavčasu nájsť, utopil sa.

Okrem spomínaných prípadov úmrtia došlo v našej obci ku skonu Alžbety Černákovej, preehodnej obyvateľky Záhorie, ktorá dožívala svoje dni v synovej rodine. Rozlúčka s ňou však bola v rodnej Sklabinej, kde má pochovaného manžela.

Za spomínaný rok pribudlo do obce okrem novonarodených detí ďalších 16 občanov. Z rôznych príčin sa však odstahovalo 23 ľudí, takže za rok 1988 došlo celkovo k úbytku obyvateľstva o 6 ľudí.

V prípade manželov Evy, rodenej Cesnakovej a Samuela Šramku došlo k rozvodu manželstva.

Soeialne pomery

Soeialno-zdravotná komisia pri MNV prispela 48-im prestárlym dôchodecom sumou 22.740 Kčs. Z nej 14.800 Kčs rozdeli-li v podobe finančného príspevku, zvyšná hodnota 7.940 Kčs predstavovala nákup paliva a potravín pre osoby, ktoré žili prevažne samy. Je nutné podotknúť, že na finančný či večný príspevok nebo-li dôchodeovia odkázani, ale aj takýmto spôsobom bola vyjadrená pozornosť ľuďom, ktorí si ju za svoj plodný život zaslúžili.

xxxxx

Záznam bol prejednaný a schválený na Obecnom zastupiteľstve v Záhoreciach dňa 16.augusta 1991 uznesením číslo 7 C-3/1991.

vlastnoručný podpis starostu